

Za paní docentkou Taisií Čebišovou

Na konci září 2017 nás navždy opustila paní doc. JUDr. Taisie Čebišová, CSc., významná administrativistka a dlouholetá členka katedry správního práva a správní vědy na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Zemřela ve věku 82 let po krátké vážné nemoci.

Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy studovala v letech 1953 – 1958, po absolutoriu pracovala v ústřední státní správě - na Ministerstvu zahraničního obchodu a na Ministerstvu zahraničních věcí. V letech 1962 – 1964 působila na čs. zastupitelském úřadu v Indii. Na Právnickou fakultu nastoupila v roce 1967. V roce 1978 jí byla udělena vědecká hodnost kandidáta právních věd, docentkou byla jmenována v roce 1990. Od roku 1992 pracovala téměř pět let jako poradkyně na Ministerstvu vnitra. Od roku 1993 se podílela na práci orgánů Rady Evropy (pro místní a regionální správu a pro právní experty v oboru správního práva), pracovala v projektu Phare na přípravě strategie reformy veřejné správy. Byla členkou redakční rady AUC-Iuridica. Dlouhá léta byla činná v redakční radě časopisu Správní právo, kde významně přispěla k odborné úrovni a vysoké kvalitě publikovaných článků. Na konferenci k 50. výročí tohoto časopisu se ještě chystala koncem roku vystoupit.

Doc. Čebišová se ve své vědecké a odborné činnosti věnovala mnoha tématům z oboru správního práva a správní vědy. Její odborný záběr byl velmi široký – zabývala se reformou veřejné správy, subjekty správního práva, postavením a činností obcí, vybranými problémy kontroly ve veřejné správě, vybranými tématy ze zvláštní části správního práva apod. Jejím hlavním celoživotním tématem však byla veřejná služba a postavení zaměstnanců veřejné správy. Této problematice se věnovala nejen ve své publikační činnosti - byla autorkou monografie o státní službě a mnoha statí a článků o různých aspektech postavení a rozvoje lidských zdrojů ve veřejné správě. V poslední době například vystoupila na konferenci k novému zákonu o státní službě nebo na konferenci k výročí deseti let účinnosti správního řádu. Připomenout je třeba její významný podíl na učebnici Hendrych, D. a kol. „Správní právo. Obecná část“, která vyšla již v devíti vydáních. Pro poslední vydání této učebnice v roce 2016 zpracovala zcela nově rozsáhlou část o veřejné službě. Její potřeba zkoumání právních jevů do hloubky, poznávání jejich příčin i důsledků se projevila v kvalitě všech publikovaných děl. Dovedla se vyjadřovat velmi originálně, uměla výstižně pojmenovat základní problémy, ukázat úskalí různých právních řešení a dojít k logickým a smysluplným závěrům.

Svých znalostí a zkušeností využívala též při poradní a expertní činnosti a při vystupování na veřejnosti. Paní doc. Čebišová participovala na tvorbě mnohých legislativních i výkonných řešení pro oblast veřejné správy a získala tak renomé v kruhu reprezentantů vysoké státní správy. Zde se nepochybně zapsala jako nesmlouvavý zastánce základních hodnot, které má právo především chránit, vždy prosazovala čistotu, nerozpornost a srozumitelnost právního řádu.

Své názory v odborných diskuzích uměla vehementně hájit, byla též vynikajícím rétořem.

Velmi cenná byla její pedagogická činnost. Mnoho generací studentů bude na paní docentku Čebišovou vzpomínat nejen jako na uznávanou odbornici, ale také jako na učitelku, která byla sice velmi náročná, dokázala však nadchnout pro obor a vést studenty k přemýšlení a formulování vlastních názorů. Působila též v rámci programu Erasmus/Socrates, kde byla její výuka vysoce pozitivně hodnocena. Kromě výuky správního práva a správní vědy na Právnické fakultě vyučovala též teorii veřejné správy na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Až do svých posledních dnů byla plna duševních a fyzických sil, přičemž se účastnila nejen společenských akcí na akademické půdě, ale byla též činná v tvůrčí rovině. Paní docentka Čebišová byla mimořádnou osobností s renesančním záběrem, s otevřeností vůči různým názorovým proudům a zároveň s kritičností vůči sobě samé, s aristokratickým vystupováním a excelentním formulováním všech svých názorů. Kromě právnické literatury věnovala svůj čas dílům z oblasti sociologie a filosofie, milovala beletrii. Měla velice ráda cestování, zejména spojené s poznáváním historie a umění. Zajímala se o poznání z mnoha oborů, i právu vzdálených. Nebyl jí lhostejný osud světa a pozorně sledovala geopolitické dění a směry společenského vývoje. To vše s lehkostí člověka, který již sám pro sebe nic nežadá.

Bude nám všem chybět...

doc. JUDr. Helena Prášková, CSc.

S paní docentkou Čebišovou jsem se snad poprvé setkal někdy v osmdesátých letech. Vůbec si nepamatuji, při jaké to bylo příležitosti. Znal jsem ji z literatury a samozřejmě ke mně dolehly pověsti bývalých jejich posluchačů a posluchaček, kteří bědovali nad její náročností při zkouškách ze správního práva. Blíže jsem se s ní seznámil v devadesátých letech, kdy jsem měl příležitost s ní spolupracovat na různých variantách připravovaného zákona o státní službě. Její jazykové znalosti a mezinárodní kontakty se výrazně podílely na její nepřehlédnutelné roli v přípravě postupně vznikajících různých variant zákona o státní službě.

Paní docentka byla neúprosnou kritičkou všech slepých cest, nedotažeností předkládaných variant a ani trochu nešetřila různé "experty", kteří se odněkud náhle vynořili. Ti ji zejména nemohli zapomenout poukazy na jejich nevzdělanost. Zcela pravidelně jsem se s paní docentkou začal setkávat po jejím vstupu do redakční rady Správního práva. Jistým způsobem nás sblížilo i poznání, že léta máme společného přítele. Nyní už nežil v Praze, a proto jsme si o něm vyměňovali informace získané z občasných písemných kontaktů, které jsme s ním oba udržovali.

S paní docentkou vstoupil do redakční rady nový duch. Na zasedání přicházela vždy výtečně připravená, její kritické připomínky byly vždy na místě.

Její jazyková kultivovanost, široká všeobecná vzdělanost, důkladná znalost zejména ruské a české klasické literatury a nepředstíraný zájem o aktuální společenské dění občas nasměrovaly naši diskusi od úzce odborných správně vědních otázek k obecnějším celospolečenským či kulturním tématům. Pro mne to byly nejpřínosnější a nejhezčí okamžiky našich zasedání.

Ještě včera, alespoň tak to v mé vzpomínce vypadá, jsme živě diskutovali o přípravě slavnostního zasedání při příležitosti padesáti let trvání časopisu Správní právo. A dnes již paní docentka není mezi námi. Její role v redakční radě je pro mne nenahraditelná především pro její lidské vlastnosti, pro opravdovost a poctivost, s jakou nabídnuté místo v našich řadách přijala a úkoly jí uložené plnila.

JUDr. Pavel Zářecký, CSc.